2024/2374

10.10.2024

EUROPA-PARLAMENTETS BESLUTNING (EU) 2024/2374

af 11. april 2024

med bemærkningerne, der er en integrerende del af afgørelsen om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 for regnskabsåret 2022

EUROPA-PARLAMENTET,

— der henviser til sin afgørelse om decharge for gennemførelsen af budgettet for fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 for regnskabsåret 2022,

— der henviser til forretningsordenens artikel 100 og bilag V,

— der henviser til udtalelse fra Transport- og Turismeudvalget,

— der henviser til betænkning fra Budgetkontroludvalget (A9-0094/2024),

A. der henviser til, at fællesforetagendet for forskning i lufttrafikstyring i det fælles europæiske luftrum 3 (SESAR 3), beliggende i Bruxelles, i november 2021 blev oprettet under Horisont Europa-programmet for en periode, der slutter den 31. december 2031 ([1]); bemærker, at fællesforetagendet SESAR 3 erstattede og efterfulgte SESAR-fællesforetagendet, som blev oprettet i februar 2007 under det syvende rammeprogram for forskning (RP7) for en periode på otte år ([2]) (SESAR 1) og forlænget i juni 2014 med henblik på fortsat at fungere under Horisont 2020-programmet for perioden indtil den 31. december 2024 ([3]);

B. der henviser til, at fællesforetagendet er et offentlig-privat partnerskab for udvikling af moderniseret lufttrafikstyring (ATM) i Europa, som har til formål at fremskynde gennemførelsen af det digitale europæiske luftrum gennem forskning og innovation; der henviser til, at dets stiftende medlemmer er Unionen, repræsenteret ved Kommissionen, Den Europæiske Organisation for Luftfartens Sikkerhed (Eurocontrol) og over 50 organisationer, som repræsenterer hele luftfartsværdikæden, fra lufthavne til luftrumsbrugere i alle kategorier, luftfartstjenesteudbydere, droneoperatører og serviceleverandører, fremstillingsindustrien og forskermiljøet;

C. der henviser til, at fællesforetagendet i sine årsregnskaber bør give relevante oplysninger om medlemmernes bidrag på programniveau med henblik på at øge gennemsigtigheden; der henviser til, at fællesforetagendet for hvert program, som det opererer under, frem til årets udgang bør fremlægge alle relevante oplysninger pr. medlemskategori, herunder de lovbestemte bidragsmål for det pågældende program, omfanget af de modtagne bidrag og omfanget af de retlige forpligtelser; der henviser til, at fællesforetagendet fortsat bør forbedre gennemsigtigheden;

Generelt

1. bemærker på baggrund af den konsoliderede årlige aktivitetsrapport ([4]), at programmet for det digitale europæiske luftrum blev påbegyndt i 2022 med godkendelsen af det flerårige arbejdsprogram og det første halvårlige arbejdsprogram og lanceringen af de første to indkaldelser inden for rammerne af Horisont Europa med henblik på 1) forberedende forskning og industriel forskning samt på 2) »den hurtige vej til innovation« og markedsudbredelse; bemærker, at der ud af de 127 modtagne projektforslag er blevet udvalgt 48, hvilket svarer til en samlet investering på 350 mio. EUR;

2. glæder sig over fællesforetagendets bidrag i forbindelse med reaktionen på den ulovlige og uberettigede russiske angrebskrig mod Ukraine, idet visse trafikstrømme blev berørt, hvilket nødvendiggjorde en tilpasning af fællesforetagendets flyvekontrolaktiviteter og dermed førte til et øget behov for flyveledere (ATCO);

([1]) Rådets forordning (EU) 2021/2085 af 19. november 2021 om oprettelse af fællesforetagenderne under Horisont Europa og om ophævelse af forordning (EF) nr. 219/2007, (EU) nr. 557/2014, (EU) nr. 558/2014, (EU) nr. 559/2014, (EU) nr. 560/2014, (EU) nr. 561/2014 og (EU) nr. 642/2014 (EUT L 427 af 30.11.2021, s. 17).

([2]) Rådets forordning (EF) nr. 219/2007 af 27. februar 2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR) (EUT L 64 af 2.3.2007, s. 1).

([3]) Rådets forordning (EU) nr. 721/2014 af 16. juni 2014 om ændring af forordning (EF) nr. 219/2007 om oprettelse af et fællesforetagende til udvikling af en ny generation af det europæiske lufttrafikstyringssystem (SESAR) for så vidt angår en forlængelse af fællesforetagendet indtil 2024 (EUT L 192 af 1.7.2014, s. 1).

([4]) https://www.sesarju.eu/node/4509.

3. bemærker, at fællesforetagendet i 2022 gjorde fremskridt med hensyn til at fuldføre forsknings- og innovationsaktiviteterne under SESAR 2020-programmet, samtidig med at det gjorde det muligt for fællesforetagendet SESAR 3 at blive fuldt funktionsdygtigt, og at forsknings- og innovationsprogrammet for det digitale europæiske luftrum kunne blive operationelt;

4. bemærker endvidere, at de udviklede aktiviteter udgør et vigtigt bidrag til Kommissionens strategiske prioriteter og initiativer, nemlig det fælles europæiske luftrum, den europæiske grønne pagt og et Europa, som er klart til den digitale tidsalder;

Budgetmæssig og økonomisk forvaltning

5. glæder sig over fællesforetagendets bidrag i forbindelse med reaktionen på den ulovlige og uberettigede russiske angrebskrig mod Ukraine, idet visse trafikstrømme blev berørt, hvilket nødvendiggjorde en omlægning af fællesforetagendets ATC-operationer og dermed førte til et øget behov for ATCO;

6. bemærker, at det disponible budget for 2022 ([5]) var på 146,9 mio. EUR i betalingsbevillinger (69,9 mio. EUR i 2021) og 158,8 mio. EUR i forpligtelsesbevillinger (34,8 mio. EUR i 2021);

7. bemærker, at ændringerne i størrelsen af fællesforetagendets budget i høj grad afhænger af gennemførelsesfasen af de flerårige forsknings- og innovationsprogrammer; bemærker, at fællesforetagendet påbegyndte gennemførelsen af Horisont Europa-programmet i 2022, og at budgettet for 2022 derfor omfatter forpligtelsesbudgettet for de første indkaldelser af forslag under Horisont Europa, der var planlagt for 2022, og betalingsbudgettet for de tilhørende forfinansieringsbetalinger;

8. bemærker, at fællesforetagendets bestyrelse vedtog budgettet for 2022 i december 2021, og at denne afgørelse godkendte visse overgangselementer vedrørende det årlige arbejdsprogram, budgettet, stillingsfortegnelsen og indkøbsplanen for fællesforetagendet for 2021 og 2022; bemærker, at 2022-budgettet blev ændret to gange i oktober 2022, og at det blev ændret for tredje gang i december 2022 ([6]);

9. bemærker på baggrund af Revisionsrettens beretning, at de bogførte bidragsbeløb pr. medlemskategori (Unionen, private medlemmer og Eurocontrol) i fællesforetagendets årsregnskab for 2022 afviger betydeligt fra hinanden; noterer sig, at dette skyldes, at Unionens kontantbidrag valideres og bogføres, når de betales til fællesforetagendet ved projektgennemførelsens start, hvorimod medlemmernes bidrag i naturalier først bogføres, når de omkostninger, der er afholdt og anmeldt i forbindelse med projektgennemførelsen, er blevet valideret;

10. bemærker at, forskellen mellem de bogførte kontantbidrag på den ene side og bidragene i naturalier på den anden side bør adresseres ved at give information om fællesforetagendets medlemmers retlige forpligtelser ved årets udgang i form af underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter;

11. bemærker med hensyn til gennemførelsen af Horisont 2020-programmet, at fællesforetagendet ved udgangen af 2022 havde indgået forpligtelser for hele det beløb på 555,8 mio. EUR, som udgør det maksimale operationelle EU-bidrag til underskrevne tilskudsaftaler og kontrakter, og at ca. 65,7 mio. EUR (eller 11,8 %) af dette forpligtede beløb stadig skal betales i de kommende år for projekter og kontrakter, der endnu ikke er afsluttet; bemærker endvidere, at de private medlemmer retligt havde forpligtet sig til at yde deres fulde bidrag i naturalier til en værdi af 280 mio. EUR, som er fastsat som mål i medlemskabsaftalen for industrimedlemmer, og at industrimedlemmerne af dette beløb rapporterede 278,5 mio. EUR (eller 99,5 %) ved udgangen af 2022; bemærker endvidere, at Eurocontrol havde indgået forpligtelser for hele det beløb på 467 mio. EUR i operationelle bidrag, som er fastsat i den bilaterale aftale, og at Eurocontrol ud af dette beløb rapporterede 313,6 mio. EUR (dvs. 67 % af målet) ved udgangen af 2022;

12. bemærker med hensyn til Horisont 2020-aktiviteter, at fællesforetagendet ikke modtog nogen nye forpligtelsesbevillinger vedrørende aktionsudgifter, eftersom det havde afsluttet sin sidste indkaldelse af forslag ved udgangen af 2020; bemærker, at fællesforetagendets gennemførelsesgrad for betalingsbevillingerne vedrørende aktionsudgifter for 2022 var betydeligt lavere end i de foregående år (54 % i 2022 og 93 % i 2021) på grund af de stigende omkostninger og leveringsproblemer, som støttemodtagerne stod over for i kølvandet på covid-19-krisen og angrebskrigen mod Ukraine; noterer sig, at de fleste Horisont 2020-projekter derfor måtte forlænges og de endelige betalinger udsættes til 2023.

([5]) Det disponible budget omfatter uudnyttede bevillinger fra tidligere år, som fællesforetagendet har genopført på 2022-budgettet, formålsbestemte indtægter og omfordelinger til det følgende år.

([6]) Consolidated annual activity report (s. 59).

13. bemærker, at forpligtelsesbevillingerne til Horisont Europa for 2022 blev gennemført fuldt ud i forbindelse med de to første indkaldelser af ansøgninger om tilskud, der blev iværksat i april 2022; noterer sig, at Kommissionen ydede et kontantbidrag på 83,5 mio. EUR til gennemførelsen af disse projekter i 2022; bemærker imidlertid, at kontantbidragene — eftersom evalueringsfasen ikke var afsluttet ved årets udgang — først kan anvendes i første halvdel af 2023, når tilskudsaftalerne er underskrevet, og de tilhørende forfinansieringsbetalinger dermed kan foretages;

14. glæder sig over, at fællesforetagendet fortsatte med at forvalte 71 projekter inden for forberedende forskning, industriel forskning og valideringsforskning med 300 forskellige støttemodtagere, hvoraf næsten 20 % er SMV'er, 17 % er videregående uddannelsesinstitutioner, og 9 % er forskningsorganisationer; minder om, at fællesforetagendet skaber nye muligheder for SMV'er;

15. bemærker, at fællesforetagendet i 2022 fortsatte med at styrke sit partnerskab med Den Europæiske Unions Luftfartssikkerhedsagentur (EASA) med det formål at fremme samarbejdet med det som led i serviceleveranceaftalen (SLA) og for at pålægge EASA at levere tjenester inden for ATM-området eller flynavigationstjenester, herunder gennemførelsen af det fælles europæiske luftrum; understreger vigtigheden af at udvikle det fælles europæiske luftrum yderligere;

16. noterer sig overskuddet i 2022 på 107,2 mio. EUR, som kan tilskrives den sene vedtagelse af den enkelte basisretsakt;

17. understreger fællesforetagendets betydning med hensyn til at gennemføre det digitale europæiske luftrum, hvilket er resultereret i 48 udvalgte projekter, herunder lanceringen af fem demonstratorer for det digitale luftrum, med en samlet investering på 350 mio. EUR; glæder sig over den tætte dialog siden 2011 mellem fællesforetagendet og Det Europæiske Forsvarsagentur (EDA) om militære anliggender og input til programmet for et digitalt europæisk luftrum; bemærker, at EDA nu fungerer som den vigtigste grænseflade mellem programmet for det digitale europæiske luftrum på den ene side og militær luftfart og lufttrafikstyring på den anden side og er ansvarligt for at koordinere militære synspunkter med hensyn til det fælles europæiske luftrum og SESAR;

Forvaltnings- og kontrolsystemer

18. noterer sig med hensyn til Horisont 2020- og Horisont Europa-udgifterne, at Kommissionens GD RTD's fælles revisionstjeneste udførte de efterfølgende revisioner; bemærker, at fællesforetagendet for Horisont 2020-udgifter (afregninger og endelige betalinger) rapporterede en repræsentativ fejlfrekvens på 2,4 % og en restfejlfrekvens på 1,8 % ([7]); bemærker, at der i forbindelse med Horisont Europa-programmet endnu ikke er foretaget efterfølgende revisioner, da de første mellemliggende betalinger først forventes i 2024;

19. bemærker, at Revisionsretten med henblik på at vurdere fællesforetagendets kontrol af aktionsudgifterne reviderede en tilfældigt udvalgt stikprøve på støttemodtagerniveau af Horisont 2020-betalinger afholdt i 2022 ([8]); noterer sig endvidere, at Revisionsretten ikke fandt nogen alvorlige kvantificerbare fejl hos fællesforetagendets udvalgte støttemodtagere; noterer sig ikke desto mindre, at Revisionsretten i ét tilfælde rapporterede et forhold af systemisk art som følge af ikkestøtteberettigede omkostninger, som støttemodtageren havde anmeldt i forbindelse med ikkeobligatoriske årsregnskabsattester, som vedrørte foreløbige årsregnskaber;

20. noterer sig, at Revisionsretten konkluderede, at halvdelen af fællesforetagenderne, herunder SESAR 3, manglede en struktureret risikobaseret tilgang til forudgående kontrol af Horisont 2020-tilskud;

21. minder om, at formålet med den forudgående kontrol i henhold til artikel 21 i fællesforetagendernes finansielle regler er at forhindre fejl og uregelmæssigheder, inden transaktioner godkendes, og afbøde risici for manglende opfyldelse af målene;

22. bemærker i den forbindelse, at Revisionsretten med hensyn til SESAR efter at have gennemgået intern dokumentation og afholdt samtaler med fællesforetagendets personale konstaterede, at fællesforetagendet i sin risikoovervågningstilgang ved udgangen af 2022 kun tog hensyn til støttemodtagere, som havde været genstand for efterfølgende revision, primært de største støttemodtagere; bemærker endvidere, at potentielt risikable støttemodtagere, der aldrig havde været genstand for efterfølgende revision, og nye aktører derfor blev udelukket fra risikovurderingen;

([7]) Consolidated annual activity report (kapitel 4.1.1.2.3.).

([8]) Med hensyn til tilskudsbetalingstransaktioner, der testes hos støttemodtagerne, er rapporteringstærsklen for kvantificerbare fejl 1 % af de reviderede omkostninger.

23. bemærker desuden, at fællesforetagendet ikke vurderede risikoen på projektniveau;

24. opfordrer fællesforetagendet til at styrke sin risikoovervågningstilgang i forbindelse med den forudgående kontrol for at identificere de potentielt risikable støttemodtagere, der i øjeblikket ikke er medtaget i populationen (såsom støttemodtagere, der aldrig har været genstand for efterfølgende revision, og nye aktører), og risikable projekter;

25. opfordrer fællesforetagendet til at adressere svaghederne i forbindelse med anvendelsen af værktøjet til styrket overvågning ([9]); minder i den forbindelse om, at værktøjet er udformet, så den forudgående kontrol er målrettet de risici, som vurderes at være væsentligst for et projekt eller for støttemodtagere, og giver den ansvarlige mulighed for på et hvilket som helst tidspunkt under projektgennemførelsen at registrere identificerede vigtige risici og spore de respektive overvågnings- og risikobegrænsende foranstaltninger;

26. bemærker, at medarbejderne for at sikre en effektiv og produktiv anvendelse af værktøjet bør fastsætte en relevant og realistisk frist for den målrettede gennemførelse af foranstaltningen vedrørende styrket overvågning; bemærker imidlertid, at advarslen om styrket overvågning ved udløbet af den fastsatte frist for fællesforetagendets vedkommende hverken blev fornyet eller ophævet, og at risikoniveauet endvidere ikke blev revurderet af medarbejderen efter gennemførelsen af kontrolforanstaltningerne;

27. er enigt med Revisionsretten i, at fællesforetagendet bør sikre, at alle foranstaltninger vedrørende styrket overvågning ledsages af specifikke kontrolforanstaltninger vedrørende de konstaterede risici, og at der foretages opfølgning inden for en forud fastsat frist;

28. bemærker, at betydningen af, at fællesforetagenderne indfører en specifik risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning, i overensstemmelse med Revisionsrettens vurdering er vokset under Horisont Europa;

29. understreger, at støttemodtager- eller projektstrukturen i fællesforetagendet er blevet ændret betydeligt under Horisont Europa-programmet, hvilket f.eks. gælder forøgelsen af antallet af SMV'er, nye aktører og større konsortier samt kravet om kun at anvende åbne indkaldelser af forslag til Horisont Europa-aktiviteter, og at de risikofaktorer, der blev konstateret i tidligere programmer, derfor muligvis ikke længere er relevante, og nye risikofaktorer kan opstå;

30. er enigt med Revisionsretten i, at disse ændringer understreger vigtigheden af, at fællesforetagendet indfører en specifik risikobaseret tilgang til tilskudsforvaltning eller tilpasser deres eksisterende tilgang;

31. glæder sig over fællesforetagendets tilsagn om at adressere de nye risikofaktorer, der stammer fra Horisont Europa-rammen, om at tilpasse sin nye risikobaserede tilgang til forudgående kontrol samt om at indføre nye risikobaserede værktøjer til vurdering af risici på projektniveau og for nytilkomne; opfordrer fællesforetagendet til at fremlægge oplysninger om disse aktiviteter i sin årlige aktivitetsrapport for 2023;

Udbud og personale

32. bemærker, at fællesforetagendet på grund af sine øgede aktiviteter fokuserede på forvaltningen af de eksisterende kontrakter, der er omfattet af aktionsbevillinger, og på at udvælge leverandører af specifikke programforvaltningstjenester, og at fællesforetagendet som følge heraf besluttede at flytte de vejledende datoer for visse operationelle udbud til første kvartal af 2023;

33. bemærker, at fællesforetagendets godkendte stillingsfortegnelse for 2022 giver mulighed for 37 midlertidigt ansatte, én kontraktansat og to udstationerede nationale eksperter som fastsat i Den Europæiske Unions årlige almindelige budget for Europa-Kommissionen;

([9]) I overensstemmelse med afsnit 3.2.2 om styrket overvågning i det fælles gennemførelsescenters vejledning (Kommissionens Generaldirektorat for Forskning og Innovation (GD RTD)) om forudgående kontrol under Horisont 2020 støtter værktøjet til styrket overvågning medarbejdere, der beskæftiger sig med tilskud (projektansvarlige, finansmedarbejdere og juridiske medarbejdere), når de foretager en risikovurdering af projekter eller støttemodtagere.

34. bemærker, at den effektive tildeling af personaleressourcer også fortsat var en prioritet for fællesforetagendet i 2022, og at indsatsen fokuserede på personalets faglige og karrieremæssige udvikling ud over at sikre, at det tildelte personale blev anvendt på den mest økonomiske, effektive og virkningsfulde måde;

35. bemærker, at andelen af ledige stillinger ved udgangen af 2022 var på 8,1 %; bemærker på baggrund af den konsoliderede årlige aktivitetsrapport, at hver midlertidig ansat, der fratræder sin stilling, øger det relevante antal ledige stillinger med 2,7 %, som følge af at fællesforetagendets stillingsfortegnelse kun omfatter 37 stillinger som midlertidigt ansatte;

36. bemærker, at gennemførelsen af Sysper-jobinformationssystemsmodulet begyndte i 2022; noterer sig på baggrund af den konsoliderede årlige aktivitetsrapport, at fællesforetagendet vil færdiggøre Sysper-systemet til forvaltning af menneskelige ressourcer i 2023;

37. bemærker, at fællesforetagendet med hensyn til kønsmæssig og geografisk balance fortsat var fast besluttet på at sikre, at dets samlede balance forbliver stabil, og noterer sig, at 59 % af de 37 ansatte ved udgangen af 2022 var kvinder, at 41 % var mænd, og at 15 nationaliteter var repræsenteret;

Opfølgning på tidligere års bemærkninger

38. bemærker, at Revisionsretten rent faktisk ikke fastsætter en tidsfrist for »bemærkningerne« i årsberetningen om fællesforetagenderne; bemærker, at Revisionsretten følger op på disse bemærkninger hvert år ved at vurdere deres status som »udestående« eller »afsluttet«;

39. glæder sig over, at fællesforetagendet har truffet korrigerende foranstaltninger som reaktion på Revisionsrettens bemærkning fra 2021.